

Zhotovování knoflíků (kód: 33-006-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (kód: 33)
Týká se povolání: Zhotovitel knoflíků
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v technických dokumentech včetně čtení nákresů, výkresů, fotografií čalouněných knoflíků	3
Přípravné práce pro zhotovování knoflíků strojově i ručně	3
Ruční a strojové dělení plošných dílů v čalounické výrobě	3
Zhotovování knoflíků pomocí lisu na výrobu knoflíků	3
Zhotovování knoflíků ručně	3
Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů	3
Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekorátérství	3
Nakládání s odpady v čalounictví a dekorátérství	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 24.10.2014 do: 20.10.2019

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v technických dokumentech včetně čtení nákresů, výkresů, fotografií čalouněných knoflíků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Číst nákresy a výkresy konkrétního výrobku, včetně 3D zobrazení, prokázat znalost měr v metrické soustavě	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat knoflíky na fotografii včetně způsobu jejich zhotovení	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Přípravné práce pro zhotovování knoflíků strojově i ručně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uspořádat pracoviště podle potřeby manipulace s materiálem, připravit pomůcky pro konkrétní výrobek, zvolit hlavní a pomocné materiály, případně výplňové materiály	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vytvořit šablony, nářezové a stříhové plány výrobků podle zadaných rozměrů, výkresové dokumentace a fotografií	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit spotřebu všech materiálů, rozměřit materiál a zakreslit předlohu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Při sestavování stříhového plánu respektovat vzor a směr textilie	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Při sestavování stříhového plánu usně prohlédnout a posoudit s vyloučením vad	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ruční a strojové dělení plošných dílů v čalounické výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vystříhnout nebo vyříznout díly podle šablony nebo dle zakresleného stříhu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Pomocí ručního řezacího strojku rozdělit zadaný materiál v souladu se zásadami BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Zhotovování knoflíků pomocí lisu na výrobu knoflíků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat vhodné vrchní a spodní tělísko knoflíku a zvolit vhodné zavírací hlavy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Sestavit potahovací lis a upevnit zavírací hlavy při dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést základní seřízení lisu, nastavit parametry seřízení odpovídající zpracovávanému materiálu, zkontrolovat funkčnost a čistotu, při dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést zadané operace lisování knoflíků v souladu se zásadami BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zkontrolovat hotový výrobek s důrazem na správnost a přesnost zalisování knoflíkových tělísek	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování knoflíků ručně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit správnou velikost výsečnicku na vysekávání nosné části knoflíku (čalounické lepenky apod.)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Pomocí výsečníků vysekát zadaný materiál v souladu se zásadami BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vybrat podklad knoflíku určeného k přibití	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Očistit a zaoblit okraje nosné části ručně	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Probít nosnou část a upevnit kolářský hřebík	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zvolit odpovídající pomocný materiál na zadaný výrobek	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Ručně dokončit čalounění knoflíku, používat skrytý nebo jiný steh, přibíjení čalounickými hřebíčky nebo průmyslovými spojovací dle zadání a potřeby v souladu se zásadami BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsoby a zásady kontroly v celém procesu výroby a skladování	Písemné a ústní ověření
b) Zkontrolovat kvalitu hotových výrobků	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat zásady označování výrobků podle platných právních předpisů	Písemné a ústní ověření
d) Popsat způsoby balení výrobků podle charakteru a množství výrobků a způsobu expedice a přepravy	Písemné a ústní ověření
e) Popsat zásady manipulace a skladování v celém procesu výroby	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekorátérství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat veškeré technické údaje	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vypočítat potřebné údaje při respektování ergonomických zásad	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat provozní evidenci a dokumentaci – dokumentace zakázky, evidence materiálu, spotřeby, odpadu apod.	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Nakládání s odpady v čalounictví a dekorátérství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit vznik a druhy odpadů dřeva a dřevních materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
b) Objasnit vznik a druhy odpadů z výroby a zpracování pěnových polotovarů a prefabrikátů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
c) Objasnit vznik a druhy odpadů kypřících materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
d) Objasnit vznik a druhy odpadů potahových, dekoračních a technických textilií, usní, syntetických náhrad usní včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
e) Definovat i jiné než přímé materiálové odpady (např. likvidace použitých nožů a nástrojů)	Písemné a ústní ověření
f) Roztřídit odpady vzniklé při výrobě nebo opravě zadaného výrobku a navrhnout jejich recyklaci a likvidaci	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Při zadávání úkolů se doporučuje zaměřit se na precizní ověření všech uvedených odborných kompetencí.

Uchazeč zhotoví:

- 10 ks knoflíků potažených pomocí lisu - potah useň
- 10 ks knoflíků potažených pomocí lisu – potah koženka
- 10 ks knoflíků potažených pomocí lisu – potah textil
- 5 ks knoflíků potažených (čalouněných) s výplní ručním obšitím na kolečku z čalounické lepenky nebo sedlářské kůže
- 5 ks knoflíků k přibití čalounických hřebíkem s širokou plochou hlavou upevněným probitím v sololitové nebo překližkové podložce, potažených (čalouněných) s výplní ručním obšitím

Při ověřování splnění úkolů založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, ke kvalitě práce i zhotoveného výrobku, ke znalosti čalounických materiálů a ke znalosti údržby čalouněných výrobků.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *čalouník* a střední vzdělání s maturitní zkouškou alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti čalounické výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti čalounické výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- d) Vysokoškolské vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti čalounické výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- e) Profesionální kvalifikace *zhotovování knoflíků* a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 8 let odborné praxe v oblasti výroby čalouněných knoflíků nebo v profesi čalouník, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici dílnu odpovídající velikosti s rozvodem el. energie a stlačeného vzduchu s platnými revizemi, osvětlením, splňující normy BOZP a PO a minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- technologické postupy, nákresy a výkresy pro výrobu lisovaných i ručně zhotovovaných knoflíků
- fotografie čalouněných knoflíků nebo čalouněných výrobků s čalouněnými knoflíky
- lis na výrobu knoflíků včetně zavíracích hlav
- potahové textilie, usně, koženky
- knoflíková tělíska různých velikostí (15 ks od každé velikosti)
- čalounická lepenka různé tloušťky, brašnářská useň tlustá nejméně 3 mm (10 ks od každého druhu)
- sololitová kolečka tloušťky 3 mm různých průměrů (10 ks od každé velikosti)
- překližková kolečka tloušťky 5 mm různých průměrů (10 ks od velikosti)
- pomocné materiály např.: rouno, vata, ruční nitě různých druhů a barev, minimálně 3 typy ve třech barvách
- lepidlo, zařízení k nanášení lepidla
- měřicí, kreslicí a pro výrobu knoflíků potřebné pracovní pomůcky včetně rýsovacích potřeb
- jehly oblé s kulatým hrotem různých velikostí na ruční šití, jehly přímé pro ruční šití různých velikostí
- špendlíky čalounické, špendlíky krejčovské
- vypichovače
- základní vybavení pracoviště pro zhotovení střihu a šablon
- stříhací technika pracovní pomůcky (stříhací stůl, ruční nůžky malé, ruční nůžky velké krejčovské, ruční elektrický řezací strojek s vertikálním nožem)
- nůž na ořez kůže
- šídlo
- sada výsečníků
- čalounické kladívko
- vytahovač hřebíků a průmyslových spojovačů (kozí nožka)
- dřevěná nebo pryžová palička
- kleště
- kolářské hřebíky různé velikosti minimálně 3 druhy s širokou hlavou
- čalounická sponkovačka pneumatická nebo elektrická nebo akumulátorová nebo mechanická
- průmyslové spojovače vhodné do příslušných sponkovaček a s přiměřeným tvarem hrotu a délkou nožek vzhledem k zpracovávaným materiálům
- potřeby na čištění hotových výrobků a k udržování čistoty na pracovišti
- balicí materiál, krabice, sáčky různých velikostí
- přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- ochranné pracovní prostředky dle požadavků BOZP

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 10 až 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 2 až 3 hodiny (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro dřevozpracující a papírenský průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Cech čalouníků a dekoratérů

Střední škola stavebních řemesel Brno-Bosonohy

BPP spol. s r. o.

AKSAMITE spol. s r. o.

Čalounictví Bednář